

[Oluf Pedersen.]

ten for Ærligheds Skyld, at der blev stillet Garanti svarende til Rentefriheden, hvad der vist ikke var noget at sige til. Men saa bør Staten stille det samme Krav til sig selv. Rent bortset fra Risikoen ved at yde Laan, som tilmed ikke har nogen Fortrinsret, til Beløb højt op over Panteværdien, og som blot sikrer nuværende Panthavere, er der et Tab, som aktuarmæssigt beregnet næppe kan sættes til mindre end en Fjerdedel og, naar Risikoen medregnes, antagelig op til Halvdelen. Ved Lov om Ajebeholdere og Møddinger nøjedes man dog med en Fjerdedel, men nu i denne anden Afdeling af Ebberød Bank har man aabenbart ment, at man skulde udvide Virksomheden.

Er det forsvarligt, at Staten i Dag udlaaner 5 Mill. Kr. mod en Fordring, som maaske kun er Halvdelen værd, og for dette Beløb udsteder rentebærende Obligationer for det hele? Jeg mener det ikke. Man øger ikke blot Statens Gæld ved dette nye Statslaan, men man forringer dens Status. Det drejer sig om ca. 5 Mill. Kr., men for dem faar man kun Beholdere ved een af hver 30 Ejendomme; skal der blive til alle, maa Staten udlaane ca. 150 Mill. Kr. og tabe ca. Halvdelen. Er det forsvarligt? I modsat Fald maa man anse Loven for at være forkastelig.

Dette Lovforslag indeholder i § 9 et Arbejdsprivilegium, som jeg ikke tillægger ret megen praktisk Betydning, men som dog er principielt forkasteligt. Det giver arbejdsløse Arbejdere Fortrinsret til Arbejde ved Bygning af disse Ensilagebeholdere paa de store Ejendomme. Dette begrundes med, at det offentlige skal svare Understøttelse, men jeg synes ikke, at man bør straffe den, der er ledig uden at ligge det offentlige til Byrde. Har man indsat dette som en Slags Motivering for de rentefrie Laan, at disse skal mindske Arbejdsløshedsunderstøttelsen og Udgiften fra det offentlige, vil det sige, at man nu i Virkeligheden efter det foreliggende Lovforslag laaner til at betale de arbejdsløse med.

Jeg er for saa vidt altsaa enig med Venstres Presse, naar den kræver: Væk med alle Privilegier. Men jeg vil dog gerne tilføje, at for mig at se er Venstres Krav bundfalsk. Venstre vil jo ikke afskaffe alle Privilegier, tværtimod gaar dette Parti imod Inddragning af de samfundsskabte Værdier til Dækning af de offentlige Udgifter og kræver Nedsættelse af Grundskylden. Det er ogsaa besynderligt, at Venstre sammen med de Konservative og Bondepartiet

gaar imod § 9, der giver visse Arbejdere et vist Privilegium, idet dog alle burde have Ret til Arbejde; men samme Partis 3 Medlemmer af Udvalget, de Herrer Juul, Løje og Øllgaard gaar samtidig med til Lovforslaget i øvrigt, til Trods for at hele Loven er et eneste stort Privilegium, thi det er et Privilegium at opnaa rentefrie Laan. Den Mulighed er ikke aaben for alle. Ikke blot kan kun een af hver 30 Ejendomsbesiddere faa rentefrie Laan af det Beløb, der stilles til Raadighed, men der gives det største Laan til dem, der har de største Ejendomme, og slet intet til dem, der ingen Ejendom har. Hvis man skal tro den radikale Ordfører, har Privilegiet oven i Købet ingen Værdi for de smaa Ejendomme, men til Gengæld kan Staten risikere indtil 2 000 Kr. for de større Ejendomme med mindst 500 Kr. i sikkert Tab.

Derfor siger jeg til Venstre: Stil jer ej saa helligt an, I vil jo godt have Privilegier, baade beholde de bestaaende og skabe nye. I modsat Fald bør I ikke alene gaa imod § 9, men imod hele denne Lov og imod den storstilede skæbnsvangre Krænkelse af Ejendomsretten, som sker ved, at Folket bedrages for de samfundsskabte Værdier og i Stedet for skatteplyndres.

Jeg kan ikke anbefale Lovforslaget. Det er ikke meget betydningsfuldt, løser ikke Ensileringsspørgsmaalet og er tilmed principielt forkasteligt.

Ministeren for Landbrug og Fiskeri

(Bording): Jeg takker hele Udvalget, fordi det er blevet enigt om Gennemførelsen af de 7 Ændringsforslag, som er stillet af mig. Jeg beklager i høj Grad, at man fra Oppositionens Side ikke har kunnet gaa med til at gennemføre Lovforslagets § 9. Det er overordentlig beklageligt, at man ikke kan vise det ringe Hensyn til de arbejdsløse, som indeholdes i § 9.

Det ærede Medlem Hr. Juul stillede et Spørgsmaal til mig, som jeg gerne vil besvare. Det ærede Medlem spurgte, om jeg var enig med ham i, at en Landmand efter denne Lov kunde opnaa flere Laan, at en Landmand, hvis han ønsker at begynde med en enkelt Silo og efter nogen Tids Erfaringer mener, det er rigtigt at opføre en til, saa ogsaa efter Loven kunde faa Laan til den anden eller maaske til flere. Jeg skal sige til det ærede Medlem, som jeg sagde det i Udvalget, at der er intet i Loven, der hindrer en Mand i at søge flere Laan, og heller ikke i at faa saadanne Laan, for saa vidt der er Penge til det, men det er